

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๔๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๔๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๓๘/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ (หลักการเดียวกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑) หรือไม่

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

LIRT

พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ (หลักการเดียวกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑) หรือไม่

สำนักงานศาลยุติธรรม ส่งคำร้องของบริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด กับพวกรวม ๒ คน ซึ่งเป็นโจทก์ในคดีแพ่งหมายเลขดำ ที่ ทป. ๑๘/๒๕๔๘ และที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘ ของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และ มาตรา ๔๘ หรือไม่ รวมสองคำร้อง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบทั้งสองคำร้อง สรุปได้ดังนี้

บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด และนายสงวน จรรยาพุดพิงษ์ ในฐานะเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจของบริษัท เป็นโจทก์ยื่นฟ้องกรมทรัพย์สินทางปัญญา กับพวก (กรรมการและคณะกรรมการ เครื่องหมายการค้า) รวม ๕ คน เป็นจำเลยต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๑๘/๒๕๔๘ และคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘ ว่า

๑. บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด โจทก์ที่ ๑ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด จดทะเบียน ณ กรมพัฒนาธุรกิจ กระทรวงพาณิชย์ ใช้ชื่อว่า “บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด” มีวัตถุประสงค์ผลิตอาหารประเภทขนมปังสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย และโจทก์ที่ ๒ (นายสงวน จรรยาพุดพิงษ์) ในฐานะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท ได้ยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “มาไว” ตามคำขอเลขที่ ๔๒๔๔๓๗ และคำว่า “MAWAI” และรูป ตามคำขอเลขที่ ๔๒๓๘๗๔ เพื่อใช้กับสินค้าจำพวกที่ ๓๐ รายการสินค้า ขนมปังสำเร็จรูป นายทะเบียนเครื่องหมายการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะอันพึงรับจดทะเบียนได้ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงมีคำสั่งให้รับจดทะเบียนเลขที่ ค. ๑๓๗๘๕๕ และ ค. ๑๔๑๓๖๖

ต่อมาบริษัท ไทยแพริเคนท์ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ร้องขอให้เพิกถอนได้ยื่นคำร้อง ขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวของโจทก์ต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า

โดยอ้างเหตุผลสรุปได้ว่า ผู้ร้องขอให้เพิกถอนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า คำว่า “MAMA” และคำว่า “MAMA” ซึ่งได้รับการจดทะเบียนในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๖ จึงเป็นที่รู้จักในหมู่สาธารณชนชาวไทยมาเป็นระยะเวลานาน การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” ของโจทก์มีเจตนาไม่สุจริตและในขณะที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของโจทก์ยังเป็นเครื่องหมายที่คล้ายกันกับเครื่องหมายการค้าของผู้ร้องขอให้เพิกถอนที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว อาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของของสินค้าหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า ผู้ร้องขอให้เพิกถอนเป็นผู้มีส่วนได้เสียจากการที่เครื่องหมายการค้าดังกล่าวได้รับการจดทะเบียน จึงขอให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” และรูปตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้พิจารณาคำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “มาไว” ตามทะเบียนเลขที่ ก. ๑๓๗๘๘๕ (คำขอเลขที่ ๔๒๔๔๑๗) และทะเบียนเลขที่ ก. ๑๔๑๓๖๖ (คำขอเลขที่ ๔๒๓๘๗๔) แล้วเห็นว่า คำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนรายนี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณา ๕ ประเด็น คือ

ประเด็นที่ ๑ ผู้ร้องขอให้เพิกถอนมีสิทธิยื่นคำขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ารายนี้ หรือไม่ เห็นว่า การยื่นคำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ตามมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนจะต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนเท่านั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ร้องขอให้เพิกถอนได้รับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “MAMA” ไว้แล้วก่อนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียน ผู้ร้องขอให้เพิกถอนอ้างว่าเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียน คำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” และรูป เป็นเครื่องหมายที่คล้ายกันกับเครื่องหมายการค้าของผู้ร้องขอให้เพิกถอนการที่ผู้ได้รับจดทะเบียนนำเครื่องหมายการค้าดังกล่าวมาใช้กับสินค้าประเภทหนึ่งสำเร็จรูป ซึ่งเป็นสินค้าชนิดเดียวกันกับสินค้าของผู้ร้องขอให้เพิกถอน อาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าได้ ผู้ร้องขอให้เพิกถอนจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอเพิกถอนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนได้ตามนัยมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ประเด็นที่ ๒ เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนในขณะที่จดทะเบียนเป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา ๗ หรือไม่ เห็นว่า เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนคำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” และรูป ในขณะที่จดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา ๗ วรรคสอง (๒) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงเห็นควรเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๖๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ประเด็นที่ ๓ เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนในขณะที่จดทะเบียนเป็นเครื่องหมายที่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของผู้ร้องขอให้เพิกถอนที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ เห็นว่า เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนคำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” และรูป ไม่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของผู้ร้องขอให้เพิกถอนที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงไม่มีสาเหตุที่จะเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๖๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ประเด็นที่ ๔ เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนในขณะที่จดทะเบียนเป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๘ (๕) และ (๑๐) หรือไม่ เห็นว่า เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนในขณะที่จดทะเบียนไม่ใช่เครื่องหมายที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๘ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงไม่มีสาเหตุที่จะเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๖๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และไม่มีสาเหตุที่จะเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียน ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันด้วย

ประเด็นที่ ๕ ผู้ได้รับจดทะเบียนได้มีการใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้หรือไม่ เห็นว่า เมื่อผู้ได้รับจดทะเบียนได้รับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าคำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” และรูป แล้ว ผู้ได้รับจดทะเบียนจึงเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่ใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าว สำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงไม่มี

สาเหตุที่จะเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามทะเบียนเลขที่ ก. ๑๓๗๘๕๕ (คำขอเลขที่ ๔๒๔๔๓๗) และทะเบียนเลขที่ ก. ๑๔๑๓๖๖ (คำขอเลขที่ ๔๒๓๘๗๔) ทั้งนี้ ผู้ได้รับจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการ ต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

๒. โจทก์ทั้งสองในคดีนี้ ไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ในประเด็นวินิจฉัยข้อ ๒ จึงยื่นคำฟ้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๘ (คดีหมายเลขคำที่ ทป. ๓๘/๒๕๔๘) และเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๘ (คดีหมายเลขคำที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘) ขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการ เครื่องหมายการค้า ตามมติที่ประชุมครั้งที่ ๓๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ ที่เพิกถอน ทะเบียนเลขที่ ก. ๑๓๗๘๕๕ (คำขอเลขที่ ๔๒๔๔๓๗) และทะเบียนเลขที่ ก. ๑๔๑๓๖๖ (คำขอ เลขที่ ๔๒๓๘๗๔) และได้ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ ขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศกลาง รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของโจทก์ทั้งสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ สรุปได้ว่า

ศาลมีความจำเป็นจะต้องใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาบังคับแก่คดีนี้ โดยโจทก์เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๖๑ บัญญัติว่า “ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียน อาจร้องขอต่อคณะกรรมการให้สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใดได้ หากแสดงได้ว่า เครื่องหมายค่านั้นในขณะที่ยื่นจดทะเบียน (๑) มิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ ตามมาตรา ๗ ...” มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “เมื่อคณะกรรมการได้มีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอน การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑...” และมาตรา ๘๖ บัญญัติว่า “คณะกรรมการ มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้(๒) พิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียน

เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการตามพระราชบัญญัตินี้...” เป็นกรณีต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กล่าวคือ บทบัญญัติตามมาตรา ๖๑ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้อำนาจผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้องขอต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๕๕ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๕๖ (๒) พิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการตามพระราชบัญญัตินี้ การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า มาตรา ๔๓ เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ให้นายทะเบียนออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้แก่ผู้จดทะเบียน นั้น แสดงว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ได้กำหนดสิทธิของบุคคลคือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา สิทธิเครื่องหมายการค้าให้แก่ผู้จดทะเบียนตามกฎหมายแล้ว จึงถือว่าบุคคลผู้เป็นเจ้าของสิทธิเครื่องหมายการค้ามีสิทธิตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๘

สิทธิในเครื่องหมายการค้าของโจทก์ในคดีนี้ จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔ การเพิกถอนสิทธิเครื่องหมายการค้าของโจทก์ จึงเป็นการจำกัดสิทธิตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้ เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ไม่ปรากฏถ้อยคำ การจำกัดสิทธิโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ ซึ่งการตรากฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายลำดับรอง รวมทั้งกฎหรือข้อบังคับในปัจจุบันหากบทบัญญัติมาตราใดมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล ย่อมต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตราบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นไว้ด้วย ซึ่งการจำกัดสิทธิเสรีภาพย่อมสามารถกระทำได้แต่ต้องอาศัยอำนาจบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เมื่อไม่ปรากฏถ้อยคำการจำกัดสิทธิโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ แต่บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๕๕ เป็นคณะกรรมการ

ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของฝ่ายบริหารจึงเป็นองค์กรฝ่ายบริหาร จึงไม่อาจมีอำนาจในทางพิพากษาลงโทษ โดยการเพิกถอนสิทธิหรือจำกัดสิทธิของบุคคลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หากจะใช้สิทธิเพิกถอนต้องใช้สิทธิทางศาลเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า การให้อำนาจและใช้อำนาจของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๒ (๒) ตามที่กล่าวข้างต้น เป็นการใช้อำนาจทางฝ่ายบริหารพิพากษา แทนที่จะระบุว่าสมควรมีการเพิกถอนให้คณะกรรมการร้องต่อศาลเป็นผู้วินิจฉัย ดังมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ เมื่อบทบัญญัติของกฎหมายระบุให้อำนาจการวินิจฉัยเพิกถอนแก่คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า จึงขัดหลักการแบ่งแยกอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ ตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา อำนาจบริหารโดยคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการทางศาล

โจทก์เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ต้องบังคับใช้กับคดีนี้ และต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของโจทก์ดังกล่าวข้างต้นไปให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) เป็นบทบัญญัติที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนี้ เมื่อโจทก์โต้แย้งว่าบทบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ โดยที่ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติที่โจทก์อ้างมาก่อน กรณีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องทั้งสองแล้ว มีคำสั่งให้รับไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ พร้อมทั้งแจ้งกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ และเนื่องจากคำร้องทั้งสองดังกล่าว มีข้อโต้แย้งเหมือนกันว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๘ ให้รวมคำร้องทั้งสองนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยในคราวเดียวกัน

กรมทรัพย์สินทางปัญญา มีหนังสือลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๙ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า เจตนารมณ์ในการออกกฎหมายเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ก็เพื่อกำหนดให้มีกระบวนการในการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนโดยผิดหลง กล่าวคือ ในขณะที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้านั้นไม่มีลักษณะอันพึงรับจดทะเบียนได้ แต่นายทะเบียนรับจดทะเบียนโดยผิดหลง การจดทะเบียนโดยผิดหลงดังกล่าว จึงเป็นการจดทะเบียนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ จึงได้กำหนดกระบวนการเพิกถอนไว้ในกฎหมาย โดยมาตรา ๖๑ กำหนดให้อำนาจผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนที่กระทำไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวได้ สำหรับมาตรา ๖๕ เป็นขั้นตอนที่กำหนดให้คณะกรรมการเมื่อมีคำวินิจฉัยแล้วต้องมีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอให้เพิกถอนและเจ้าของเครื่องหมายการค้าทราบ และให้สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการต่อศาลได้อีกชั้นหนึ่งเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยละเอียดรอบคอบและเกิดความเป็นธรรมในส่วน of มาตรา ๕๖ (๒) เป็นบทบัญญัติที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้มีอำนาจในการพิจารณาคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนได้ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวเป็นคณะกรรมการที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ จากเหตุผลที่กล่าวมา จึงเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวไม่เป็นการลิดรอนสิทธิเสรีภาพของผู้จดทะเบียนแต่อย่างใด เพราะเป็นการเพิกถอนการจดทะเบียนที่ได้จดทะเบียนไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งไม่เกิดสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายมาตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ กระบวนการเพิกถอนที่กำหนดไว้ก็เพื่อที่จะให้

ความเป็นธรรมต่อเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนโดยให้มีกระบวนการพิจารณาอย่างรอบคอบตามลำดับขั้น คือ คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าและศาล

อย่างไรก็ดี แม้ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้น จะมีบทบัญญัติบางมาตราที่อาจเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าดังกล่าวนี้ได้มีการระบุบทบัญญัติที่ให้อำนาจจำกัดสิทธินั้นได้ไว้อย่างชัดเจนในตอนต้นของพระราชบัญญัติ โดยบัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ดังนั้น การที่ผู้จดทะเบียน (โจทก์) ได้กล่าวอ้างในคำฟ้องว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มิได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตราบทบัญญัติจำกัดสิทธินั้นไว้ในกฎหมาย จึงเป็นคำกล่าวอ้างที่ยังไม่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง และกรมทรัพย์สินทางปัญญาพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ แต่อย่างใด

คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และวรรคสี่ บัญญัติให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่ บัญญัติให้

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้น ให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและคำชี้แจงของกรมทรัพย์สินทางปัญญา แล้ว เห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอแก่การพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่จำเป็นต้องทำการไต่สวนพยานหลักฐานแต่อย่างใด โดยมีประเด็นตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยคำร้องนี้ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ จะต้องพิจารณาว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แต่เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายไปขัดหรือแย้งนั้น มีหลักการอย่างเดียวกันกับบทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงวินิจฉัยคำร้องนี้ตามบทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยจึงมีว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติ ในหมวดที่ ๑ ว่าด้วยบททั่วไป เป็นบทบัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล ส่วนมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้สิทธิและเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพัน รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักประกัน ความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยบัญญัติให้การจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทำ ได้ภายใต้หลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ กล่าวคือ ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดและเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ และเสรีภาพมิได้ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับ แก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย มาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติที่ให้การรับรองสิทธิของบุคคลใน ทรัพย์สินว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ แต่ภายใต้เงื่อนไขว่า ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินอาจมิได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งหมายความว่า รัฐธรรมนูญยอมให้มีการกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินได้โดยต้องตรา เป็นกฎหมาย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น มาตรา ๖๑ บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียน อาจร้องขอต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าให้สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใดได้ หากแสดงได้ว่าเครื่องหมายการค้านั้นมีเหตุที่จะถูกเพิกถอนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๑ (๑) ถึง (๔) โดยบทบัญญัติ (๑) คือเหตุเพิกถอนกรณีเครื่องหมายการค้านั้นในขณะที่จดทะเบียนมิได้เป็นเครื่องหมาย การค้าที่มีลักษณะปะปนเฉพาะตามมาตรา ๗ ส่วนมาตรา ๖๕ บัญญัติว่า เมื่อคณะกรรมการเครื่องหมาย การค้าได้มีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑ แล้ว ให้มี

หนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว พร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น และผู้ได้รับอนุญาตทราบโดยไม่ชักช้า โดยผู้ร้องขอให้เพิกถอนเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น หรือผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการ ถ้าไม่อุทธรณ์ภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าคำสั่งของคณะกรรมการเป็นที่สุด สำหรับมาตรา ๕๖ เป็นบทบัญญัติที่ช่วยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า โดยบทบัญญัติ (๒) คณะกรรมการสามารถพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอน การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือสัญญา อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการตามพระราชบัญญัตินี้

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ เพื่อควบคุมการถือครองสิทธิในเครื่องหมายการค้า และคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการถือสิทธิดังกล่าว ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อความสงบสุขของสังคมซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ การได้สิทธิและการเสียสิทธิในเครื่องหมายการค้าของบุคคลจึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หากเครื่องหมายการค้า ที่เจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนไว้ปรากฏในภายหลังว่า ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ย่อมกระทบกระเทือน สิทธิของบุคคลอื่นเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าดังกล่าว กฎหมายจึงบัญญัติให้มีกระบวนการทบทวน ตรวจสอบและเพิกถอนคำสั่งที่ได้รับจดทะเบียนดังกล่าวไว้ ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าเครื่องหมายการค้า ที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนไว้ และในขณะจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่มีลักษณะอันพึง รับจดทะเบียนได้ เพราะมิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๗ ซึ่งไม่เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ถือเป็นเหตุ อันสมควรที่พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติให้เป็นเหตุที่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือนายทะเบียนอาจร้องขอต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๕๕ ซึ่งประกอบด้วย กรรมการ โดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านกฎหมายหรือการพาณิชย์ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาหรือเครื่องหมายการค้า เป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่ง คำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามที่มาตรา ๕๖ (๒) บัญญัติไว้ คณะกรรมการ ดังกล่าวถือเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองทำหน้าที่พิจารณากลับกรองคำสั่งของ เจ้าหน้าที่ที่ออกคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าว่าเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

สำหรับกระบวนการพิจารณาคำร้องของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า นั้น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๕ ได้กำหนดจำนวนองค์ประชุม การออกเสียงลงคะแนนในเรื่องพิจารณาของคณะกรรมการไว้อย่างชัดเจน และยังได้กำหนดห้ามมิให้กรรมการผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาเข้าร่วมประชุมในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ในการพิจารณาคำร้องขอเพิกถอนคณะกรรมการมีอำนาจสอบถาม เรียกเอกสารหรือหลักฐานจากผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาได้ และการพิจารณาต้องมีหนังสือแจ้งเจ้าของเครื่องหมายการค้า หรือตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ และผู้ได้รับอนุญาตทราบเพื่อชี้แจงภายในเวลาที่กำหนด โดยคำสั่งต้องทำเป็นหนังสือ และให้เหตุผลแห่งคำสั่ง ทั้งนี้ในการพิจารณาของคณะกรรมการได้เปิดโอกาสให้คู่กรณีแสดงความเห็นหรือชี้แจงก่อนพิจารณามีคำสั่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักการฟังความทุกฝ่าย และประกันความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม หากคู่กรณีไม่พอใจคำสั่งของคณะกรรมการก็สามารถอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการที่มีความเป็นกลางและมีความเป็นอิสระ ให้ตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการดังกล่าวได้อีกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการ เพื่อให้สิทธิเครื่องหมายการค้าของบุคคลได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรม และแม้ว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) จะจำกัดสิทธิของบุคคลเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าอยู่บ้าง แต่ก็เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป และเท่าที่จำเป็นเพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาคโดยไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ แต่ประการใด ดังนั้น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑

ส่วนประเด็นที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มิได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ คราขึ้นใช้บังคับภายหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และได้ระบุนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้แล้ว จึงถือว่าเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง แล้ว อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตรวจสอบเฉพาะกรณีเนื้อหาของกฎหมายที่ประกาศใช้บังคับแล้วเท่านั้น การที่ผู้ร้องโต้แย้งในประเด็นดังกล่าว กรณีเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมายว่าไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๔ ซึ่งเป็นคนละกรณีกัน และกรณีเช่นนั้นผู้ร้องก็ไม่มีสิทธิขยับยกเป็นประเด็นเพื่อโต้แย้งต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑

นายชัช ชลวร

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ ภักดีชนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ อินทจาร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายเฉลิมพล เอกอุรุ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายนุรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT

นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ